

STANDARDY OCHRONY DZIECI W DUSZPASTERSTWIE PARAFIALNYM

**PARAFIA ŚW. JAKUBA APOSTOŁA
WARSZAWA TARCHOMIN**

Warszawa, 2024

Spis treści

Wstęp	3
Objaśnienie terminów	4
Standard I – Stworzenie bezpiecznego środowiska w parafii	6
Standard II – Weryfikacja, delegowanie i edukacja kapłanów oraz osób świeckich pracujących z dziećmi i z osobami bezbronnymi w parafii	7
Standard III – Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania.....	9
Standard IV – Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym	10
Standard V – Sposób postępowania z oskarżonymi o wykorzystanie seksualne i przemoc	10
Standard VI – Zasady chroniące w obszarze parafialnym	11
Standard VII – Edukacja dzieci oraz osób bezbronych w ochronie swoich granic	12
Standard VIII – Szkolenie i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką	13
Standard IX – Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji	13
Załącznik 1 – Zasady sporządzania notatek dotyczących zdarzenia	14
Załącznik 2 – Oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką Ochrony Dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania	17
Załącznik 3 – Oświadczenie o zachowaniu poufności informacji powziętych w procesie postępowania w sprawie krzywdzenia dziecka oraz przetwarzania danych osobowych	18
Załącznik 4 – Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi	19

Wstęp

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez duszpasterzy Parafii św. Jakuba Apostoła na Tarchominie oraz pracowników zatrudnionych przez parafię i wolontariuszy jest traktowanie drugiego człowieka (dziecka i osoby dorosłej) z godnością i szacunkiem, respektowanie jego praw i w miarę możliwości uwzględnianie również jego potrzeb.

Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiejkolwiek formie. Wszyscy duszpasterze oraz pracownicy/wolontariusze zobowiązani są działać w ramach obowiązującego prawa (kościelnego i państwowego), wprowadzonych regulaminów oraz powierzonych im kompetencji określonych w zawartych indywidualnych umowach oraz zakresach czynności.

Obszary działań duszpasterskich w Parafii św. Jakuba Apostoła na Tarchominie:

- odprowadzanie nabożeństw oraz sprawowanie sakramentów świętych
- żegnanie zmarłych
- odwiedziny chorych w domach i wizyty duszpasterskie
- spotkania grup parafialnych, jak ministranci, bielanki, Oaza Dzieci Bożych, Wspólnota Młodzieżowa oraz Domowy Kościół, koła Żywego Różańca, asysta kościelna i chór parafialny
- kancelaria parafialna
- parafialny Zespół Caritas
- spotkania dla rodziców i dzieci przygotowujących się do Pierwszej Komunii Świętej
- przygotowanie młodzieży do bierzmowania
- wyjazdy weekendowe i wakacyjne młodzieży (Ruch Światło-Życie, ministranci, bielanki)
- udzielanie korepetycji dzieciom potrzebującym wsparcia w nauce.

W Parafii św. Jakuba Apostoła na Tarchominie opiekę nad grupami parafialnymi sprawują zarówno księża, jak i osoby świeckie. Opiekunowie dziecięcych i młodzieżowych grup parafialnych charakteryzują się nienaganną postawą, empatią i podstawową wiedzą pedagogiczną.

Objaśnienie terminów

Dziecko - osoba poniżej 18. roku życia.

Opiekun – osoba sprawująca pieczę nad dzieckiem, uprawniona do reprezentacji dziecka oraz posiadająca władzę prawną do dbania o interesy osobiste i majątkowe innej osoby (rodzic, rodzic zastępczy lub osoba uprawniona przez rodzica).

Zgoda opiekuna – zgoda rodziców albo zgoda opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny (orzeczenie sądu opiekuńczego zastępuje zgodę rodziców).

Osoba dorosła bezbronna – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

Krzywdzenie dzieci – to każde działanie lub bezczynność jednostek, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który deprymuje równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój.

Rodzaje przemocy wobec dzieci:

- **Przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **Przemoc psychiczna/emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
- **Zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
- **Przemoc seksualna** – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym

(np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.

- **Narażenie na przemoc w rodzinie** – forma psychicznego znęcania się nad dzieckiem, w której dziecko jest obecne – słyszy lub widzi – gdy inny członek rodziny doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej albo widzi szkody wyrządzone osobom lub mieniu w wyniku agresywnego zachowania członka rodziny.

Przemoc rówieśnicza – występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność), ma charakter systematyczny (powtarzalność), a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie), relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie), fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie), materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów) oraz elektroniczną (złośliwy SMS lub e-mail, wpis w mediach społecznościowych, umieszczanie w Internecie zdjęć lub filmów ośmieszających ofiarę).

Przemoc wobec osób starszych – pojedyncze lub powtarzające się działanie lub brak odpowiedniego działania, mające miejsce w jakimkolwiek związku, w którym oczekuje się zaufania, które powoduje krzywdę lub cierpienie starszej osoby.

Przemoc emocjonalna/psychiczna (dorośli) – powszechna forma przemocy mająca miejsce w bliskich związkach. Przemoc emocjonalna jest definiowana jako molestowanie, które ma miejsce, gdy dana osoba jest poddawana zachowaniom lub działaniom mającym na celu jej kontrolowanie, z zamiarem wyrządzenia jej krzywdy emocjonalnej lub strachu, poprzez manipulację, izolację lub zastraszanie.

Przestępstwo kanoniczne wykorzystywania seksualnego – kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub

nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne.

Rejestr Sprawców Przepływstw na Tle Seksualnym – rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przepływstw z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym. <https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przepływstw-na-tle-seksualnym/>

Dane osobowe – wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania żyjącej osoby fizycznej, a także poszczególne informacje, które w połączeniu ze sobą mogą prowadzić do zidentyfikowania tożsamości danej osoby (m.in. imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres e-mail z imieniem i nazwiskiem, numer dowodu tożsamości).

Standard I

Stworzenie bezpiecznego środowiska w parafii

1. W Parafii św. Jakuba Apostoła na Tarchominie został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających w niej dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z Wytocznych Kościoła katolickiego w Polsce.
2. W Parafii działa powołany przez księdza proboszcza Zespół ds. Prewencji. W jego skład wchodzi: osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci, osoba zaufana oraz osoba odpowiedzialna za interwencję.
3. Polityka ochrony dotyczy zasad bezpieczeństwa oraz sposobów ochrony przebywających w parafii dzieci i bezbronnnych dorosłych, a także szczegółowo je opisuje:
 - rekrutację personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w parafii,
 - bezpieczne relacje pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi,
 - bezpieczne relacje pomiędzy rówieśnikami,
 - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych,

- sposoby reagowania w sytuacji podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej, a także zasady prowadzenia rejestru interwencji (**załącznik 1**).
- zasady pomocy osobom pokrzywdzonym.

4. Standardy ochrony są dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości (można się z nimi zapoznać w kancelarii parafialnej oraz w zakrystii kościoła).

Standard II

Weryfikacja, delegowanie i edukacja kapłanów oraz osób świeckich pracujących z dziećmi i z osobami bezbronnymi w parafii

1. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie w życie parafii standardów ochrony przed przemocą jest ksiądz proboszcz.
2. Ksiądz proboszcz zobowiązany jest pozyskać dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym o każdej osobie zaangażowanej w parafii, która ma kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, a także sprawującej opiekę nad dziećmi.
3. Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci lub z opieką nad nimi, ksiądz proboszcz ma obowiązek uzyskać od tej osoby informację z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenie to powinno obejmować informację w zakresie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości, handlu ludźmi, a także znęcania się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.
4. W sytuacji, gdy parafia będzie udostępniała pomieszczenia podmiotom zewnętrznym, a ich działalność nie będzie obejmowała kontaktu z dziećmi, należy zadbać o to, aby dzieci faktycznie nie przebywały same w obecności osób z zewnątrz. Ponadto wskazane

jest, aby osoby z zewnątrz lub zarządcę podmiotu zapoznać ze standardami ochrony dzieci i przyjąć od nich oświadczenie o zapoznaniu się z polityką ochrony dzieci i zobowiązaniu do jej przestrzegania (**załącznik 2**).

5. W parafii działa powołany przez księdza proboszcza Zespół ds. Prewencji, który ściśle z nim współpracuje.

W skład zespołu wchodzi:

- osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci - troszczy się o to, aby standardy były w parafii znane, wdrażane i przestrzegane,
- osoba zaufana - przyjmuje zgłoszenia w przypadku naruszenia standardów lub zaistnienia incydentów przemocy i współpracuje ściśle z osobą odpowiedzialną za interwencję,
- osoba odpowiedzialna za interwencję - z zasady osobą odpowiedzialną za interwencję w przypadku podejrzenia lub zaistnienia przemocy jest proboszcz parafii, jednak może on delegować do tego zadania kompetentną osobę.

Osoba zaufana i osoba odpowiedzialna za interwencję zobowiązane są do zachowania poufności (**załącznik 3**).

Parafialny Zespół ds. Prewencji współpracuje również z osobami odpowiedzialnymi w diecezji za prewencję oraz z delegatką/delegatem ds. ochrony dzieci i młodzieży. Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy jest dokumentowana (wpisów w rejestrze zdarzeń dokonuje osoba zaufana oraz/lub osoba odpowiedzialna za interwencję). Rejestr prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

Osobą odpowiedzialną za bezpieczne przechowywanie notatek jest ksiądz proboszcz.

6. Duszpasterze dzieci oraz świeccy opiekunowie grup parafialnych powinni:
 - czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową,
 - starać się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wolontariuszy,
 - wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości,
 - dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi),
 - czuwać nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań,
 - dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności,

- organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych,
- utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci,
- dbać o przestrzeganie zasad prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci.

Standard III

Sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania

1. W przypadku pozyskania informacji o doświadczaniu przez dziecko lub bezbronną osobę dorosłą przemocy fizycznej bądź seksualnej, fakt ten zostaje zgłoszony do organów ścigania lub/oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.
2. Gdy sprawa niewłaściwego zachowania dotyczy osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, Zespół ds. Prewencji podejmuje starania, by wyjaśnić sprawę i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo przeprowadzona zostaje z tą osobą rozmowa i jeśli zachodzi taka potrzeba, to okresowo lub stale zostaje ona wycofana z pracy duszpasterskiej.
3. Jeśli niewłaściwe zachowanie dotyczy dziecka lub sprawcami niewłaściwych zachowań wobec siebie nawzajem są dzieci, zostają niezwłocznie zawiadomieni o tym jego/ich rodzice/opiekunowie prawni i wraz z nimi podejmowane są odpowiednie działania.
4. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń współpracuje z księdzem proboszczem i/lub (jeśli zachodzi taka potrzeba) delegatem diecezjalnym.
5. Jeśli jakakolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

Standard IV

Zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, powinna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
2. Osoba skrzywdzona otrzymuje informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.
3. W sytuacji, gdy osobą wskazaną jako sprawcę jest kapłan lub inna osoba zaangażowana w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (przede wszystkim przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o sprawstwo), a następnie udzielić jej pomocy, jakiej potrzebuje. Pomoc ta organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.
4. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną, jeśli zachodzi taka potrzeba.
5. W sytuacji, gdy osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
6. Jeśli zgłoszenie dotyczy przestępstwa określonego w prawie karnym i/lub kanonicznym, osoba przyjmująca zgłoszenie postępuje zgodnie z procedurami zawartymi w Wytycznych KEP. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
7. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności.

Standard V

Sposób postępowania z oskarżonymi o wykorzystanie seksualne i przemoc

1. Jeśli do parafii należą osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub wróciły do środowiska po odbytych wyroku, należy je objąć pomocą duszpasterską. Osoby te jednak nie mogą podejmować pracy z dziećmi.

2. W sytuacji, gdy podejrzanym lub oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Jeśli jest to możliwe, dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską całą rodzinę.
3. W sytuacji, gdy osobą podejrzaną lub oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. W sytuacji, gdy podejrzenie lub oskarżenie dotyczy proboszcza, osoba odpowiedzialna w parafii za interwencję zgłasza sprawę bezpośrednio do diecezjalnego lub zakonnego delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytoczne KEP.
4. Gdy osobą podejrzaną lub oskarżoną jest pracownik świecki lub wolontariusz, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy związanej z kontaktem z dziećmi na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją stosowną opieką (psychologiczną, duszpasterską).
5. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
6. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca.

Standard VI

Zasady chroniące w obszarze parafialnym

1. Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych (kościół, kaplica, kawiarenka, sale na pierwszym piętrze plebanii oraz sala teatralna).
2. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, zaleca się powiadomienie rodziców.
3. Wszystkie spotkania indywidualne z dziećmi i spotkania formacyjne powinny zakończyć się do godziny 22.00. Opiekę nad dziećmi powinny sprawować osoby dorosłe lub animatorzy odpowiednio do tego przygotowani.
4. Dzieci nie powinny przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica/opiekuna prawnego lub bez ich wyraźnej zgody.

5. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
6. W przypadku podejmowania rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.
7. Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
8. Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.
9. Dzieciom nie wolno robić zdjęć lub filmować bez ich zgody. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców/opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć dużych grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o odbywających się wydarzeniach.
10. W pomieszczeniach parafialnych obowiązuje zakaz spożywania napojów alkoholowych, palenia papierosów/e-papierosów oraz zażywania substancji psychoaktywnych.
11. Każdy wyjazd bądź spotkanie pozaparafialne dziecięcej lub młodzieżowej grupy parafialnej powinny odbywać się po wcześniejszym uzyskaniu zgody rodziców/opiekunów prawnych. Przez czas trwania wyjazdu lub spotkania rodzice/prawni opiekunowie mają prawo do kontaktu z osobą odpowiedzialną za organizację wydarzenia oraz ze swoim dzieckiem.

Standard VII

Edukacja dzieci oraz osób bezbronnych w ochronie swoich granic

1. Edukacja dzieci oraz osób bezbronnych w zakresie przeciwstawiania się przemocy czy podejmowania właściwych reakcji na krzywdę drugiego człowieka odbywa się m.in. poprzez rozmowy indywidualne z księżmi oraz świeckimi opiekunami grup parafialnych, a także w czasie spotkań formacyjnych dziecięcych i młodzieżowych grup parafialnych.

2. Możliwe jest organizowanie na terenie parafii spotkań szkoleniowych i warsztatów poświęconych tematowi przemocy, które poprowadzą odpowiednio do tego przygotowane osoby.

Standard VIII

Szkolenie i stałe wsparcie dla osób zajmujących się profilaktyką

1. Wszyscy duszpasterze, pracownicy świeccy oraz wolontariusze winni zapoznać się ze standardami ochrony dzieci obowiązującymi w parafii (w tym z kodeksem zachowań oraz procedurami związanymi z interwencją i zgłoszeniem).
2. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi powinna odbyć szkolenie z zakresu ochrony przed przemocą, zakończone zaświadczeniem o udziale w spotkaniu.
3. Każda osoba pracująca z dziećmi i osobami bezbronnymi co dwa lata powinna uczestniczyć w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji prowadzonym przez osoby delegowane do tego z diecezji.
4. Osoby odpowiedzialne za prewencję w danej parafii uczestniczą raz w roku w spotkaniu odpowiedzialnych za prewencję w danej diecezji.

Standard IX

Zapewnienie jakości i ciągłości działań w zakresie prewencji

1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.
2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest przez osobę odpowiedzialną za prewencję we współpracy z księdzem proboszczem i osobami wyznaczonymi przez niego oraz konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Dokument w ostatecznym brzmieniu jest zatwierdzany przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.

ZAŁĄCZNIK 1

ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

- Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
- Podaj imię i nazwisko dziecka/osoby bezbronnej, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), oraz wszelkie inne istotne informacje.
- Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
- Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko/osoba bezbronna wcześniej zgłaszało przemoc.
- Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
- Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydemem.

Uwaga

W notatce wpisujemy tylko te informacje, które znamy ze zgłoszenia. Notatkę sporządzają osoby bezpośrednio zaangażowane w daną sytuację, najczęściej będzie to osoba zaufana wraz z osobą odpowiedzialną za interwencję. Pod notatką musi znajdować się podpis księdza proboszcza. Notatką taką posługujemy się w działaniach interwencyjnych (np. przy zgłoszeniu do delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży, do prokuratury itp.). Notatka lub jej kopia przechowywana jest w dokumentacji parafialnej. Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, proboszcz staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu)

NOTATKA SŁUŻBOWA Z PRZYJĘCIA ZGŁOSZENIA PRZEMOCY

Data i czas zgłoszenia	
Imię i nazwisko osoby zgłaszającej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby skrzywdzonej (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Imię i nazwisko osoby stosującej przemoc (nr tel., e-mail do kontaktu)	
Forma krzywdzenia, miejsce, okoliczności towarzyszące	

Świadkowie				
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (art. 304 k.p.k.)	Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny	Inny rodzaj interwencji (jaki?)	
Dane organu/placówek/ osób/instytucji, do których zgłoszono interwencję i z którymi się kontaktowano				

.....

miejsowość, data

.....

czytelne podpisy osób uczestniczących

w przyjmowaniu zgłoszenia

ZAŁĄCZNIK 2

OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY DZIECI I ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Standardy ochrony dzieci” obowiązującego w Parafii św. Jakuba Apostoła na Tarchominie i zobowiązuję się do jego przestrzegania.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

ZAŁĄCZNIK 3

OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJI POWZIĘTYCH W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

ZAŁĄCZNIK 4

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY DZIEĆMI

Parafia św. Jakuba Apostoła na Tarchominie jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wpływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią.

Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w parafii podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań i rozmów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj, gdy ktoś się wypowiada.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.

- Pytaj o zgodę na kontakt fizyczny (przytulenie, pogłaskanie).
- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób. Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz i nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.
- Pamiętaj o obowiązującym zakazie stosowania przemocy:
 - ❖ Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
 - ❖ Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
 - ❖ Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
 - ❖ Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
 - ❖ Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
 - ❖ Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
 - ❖ Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
 - ❖ Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
 - ❖ Nie zabieraj rzeczy należących do innych bez ich zgody

Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz. Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to,

co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat. Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć. Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.

- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.